

Winst op rug van geïnterneerden

Uitbating Forensisch Psychiatrisch Centrum Gent toegewezen aan commercieel bedrijf

- ▶ Ook een vzw van de broeders van Liefde was kandidaat
- ▶ Het verschil zit hem in personeelsbezetting en personeelskost
- ▶ Jarenlange ervaring, ingebed in een brede psychiatrische hulpverlening, wordt genegeerd

Lieve WOUTERS

Op vrijdag 4 april keurde de ministerraad de aanvraag van de Franse cateraar Sodexo goed om in samenwerking met de Nederlandse bvba Parnassia de gesloten instelling voor geïnterneerden in Gent uit te baten. Die opent nog dit jaar de deuren voor 272 psychiatrische patiënten, die op dit moment nog in de gevangenis zitten. Het betreft hier overigens een wantoestand waarvoor België al meermaals veroordeeld werd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg.

De vzw Platform Forensisch Psychiatrisch Centrum Gent (PFPCG), waarin een klassieke zorgaanbieder zoals de broeders van Liefde vertegenwoordigd is, betreurt dat haar kandidatuur niet werd weerhouden. „We zijn teleurgesteld, ja”, zegt onderzitter Raf De Rycke. „Vooral omdat we niet geloven dat de almaar verdergaande commercialisering van detentie enerzijds en gezondheidszorg anderzijds een goede zaak is voor de patiënten en voor de samenleving.”

Wie een behandeling in een privékliniek of dito rusthuis verkiest, is bereid een hogere prijs

daarvoor te betalen. Maar de bewoners van het FPC in Gent kiezen niet voor privéuitbating. In hun geval gaat overigens de zeggwijze ‘klant is koning’ niet op. En hoewel de bewoners straks weinig te zeggen zullen hebben over de kwaliteit van de inrichting, zullen ze voortaan wellicht mee moeten opdraaien voor de kosten. Dat vraagt alleszins het amendement van Open VLD bij de interneringswet die in 2015 van kracht zou moeten worden.

Dat een multinational als Sodexo van plan is winst te maken op zijn activiteiten in het FPC, spreekt vanzelf. Vorig jaar realiseerde het bedrijf wereldwijd een omzet van 16 miljard euro. Ook de Parnassia Groep is geen vereniging die kwaliteitsvolle zorg als enige doelstelling heeft. In het Nederlandse Ossendrecht sloot ze onlangs een afkickcentrum omdat het niet genoeg opbracht. Een andere kliniek die onder deze groep valt, werd onder verscherpt toezicht geplaatst omdat de uitbaters de regels voor het isoleren van patiënten niet respecteerden.

„Willen onze politici dat het overheidsbudget voor zorg zo aangewend wordt dat er een overschot is voor de dienstverlener?”

Hoe kan een gevangenis of zorginstelling voor onvermogen patiënten geld opbrengen? „Het is alleszins duidelijk dat de offerte van Sodexo goedkoper uitvalt voor de overheid dan de onze”, zegt Raf De Rycke. „Dan moet je toch de vraag stellen of daar voldoende kwaliteit tegenover staat. Voor mij is het een ethische kwestie. Willen onze politici en

willen wij als samenleving dat het budget dat voor zorg voorzien wordt, zo aangewend wordt dat er een overschot is voor het dienstverlenende bedrijf?”

Het bestuur van de vzw kon inmiddels het verslag van nazicht inkijken, waarop de minister-raad zijn keuze voor de commerciële uitbater baseerde. Daaruit blijkt dat het verschil zit in een hogere personeelsbezetting en dus hogere personeelskost bij de vzw PFPCG. Die rekent met welgeteld honderd personeelsleden meer, geen klein verschil. In een persbericht liet het bestuur van de vzw weten: „De inzet van ongeveer honderd personeelsleden meer achten we noodzakelijk om de doelstelling van een kwalitatieve zorg en een beter perspectief op een veilige maatschappelijke re-integratie voor de geïnterneerden te realiseren.”

Aangezien het gebouw architecturaal meer de nadruk legt op detentie dan op zorg, is een hogere personeelsbezetting ook nodig als tegengewicht, vindt het platform. Het is gebouwd volgens het klassieke gevangenisconcept, met vleugels die uitkomen op een centrale hal. Een zorgconcept kent een andere structuur, met meer nadruk op gemeenschappelijke ruimtes.

De leden van het platform betreuren dat „politieke steun op federaal niveau en maatschappelijk draagvlak ontbreken om voldoende te investeren in de zorg voor geïnterneerden”. Toch leggen ze zich neer bij de beslissing van de ministerraad. „We hopen dat het ‘speelveld’ gelijk gehouden wordt door voldoende controle op de kwaliteit”, stelt Raf De Rycke nog. „Als je non-profit met profit vergelijkt, mag niet alleen de kost, maar moet ook de kwaliteit in rekening worden gebracht.”

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

Achter iedere naam schuilt een mens

„De Heer zei tot Abram: „U zult niet langer Abram heten; uw naam zal Abraham zijn, want Ik heb u vader gemaakt van vele volken.” (Genesis 17, 5) Jezus deed iets gelijkaardigs met Petrus toen die Hem als de Messias erkende. „Gelukkig ben jij, Simon Barjona; niet vlees en bloed hebben jou dat onthuld, maar mijn Vader in de hemel. Ik zeg jou: jij bent Petrus; op die steenrots zal Ik mijn Kerk bouwen.” (Matteüs 16, 17-18) Abraham en Petrus, de namen waren voortekenen van de grootse dingen die hen te wachten stonden. *Nomen est omen.*

Deze Latijnse zeggwijze schoot me te binnen toen ik onlangs in Ieper door de Menenpoort liep en rondom mij de namen zag van duizenden tijdens de Eerste Wereldoorlog gesneuvelde soldaten van het Britse Gemenebest. Wat stelden hun namen nog voor in het licht van de helse verschrikkingen die ze hadden ondergaan? Velen stierven zoals beesten in het slachthuis. Het IJzerfront en de streek rond Ieper waren bij momenten vergeven van de doden. Overal lagen lijken in de zompige aarde, die ze almaar dieper naar de onherbergzame ondergrond zoog. En toch zijn hun namen niet vergeten. Aan de Menenpoort en op de kerkhoven in de Westhoek wemelt het van rode poppies op houten kruisjes met daarop Engelstalige opschriften zoals „Onze familie zal je nooit vergeten” en „Hij liet die dag zijn leven om ons een toekomst te geven”.

Ook als een mens alles heeft verloren – eigendommen, eretitels, geld en zelfs kleren – dan nog behoudt hij zijn naam. Die herinnert hem aan zijn eigenwaarde en aan het feit dat hij hoe dan ook een unieke persoon blijft. Wie iemand zijn naam afneemt, neemt tegelijk zijn waardigheid en uniciteit af. Het is niet voor niets dat de nazi's hun joodse slachtoffers in de kampen tot cijfers en getallen reduceerden. Dat we elkaar een naam geven en dat we bij de dood van een medemens met alle middelen naar diens naam op zoek gaan – ook al gaat het om een onbekende soldaat die al decennia geleden is gesneuveld – is een van de eigenheden die ons van de dierenwereld onderscheidt.

De Nederlandse krant *Het Parool* publiceerde daarover op 16 april een pakkend getuigenis. Geert Jonker, het hoofd van de Bergings- en Identificatiedienst van de Nederlandse luchtmacht, vertelt hoe zeventig jaar na de Tweede Wereldoorlog nog steeds intens wordt gezocht naar niet-geïdentificeerde gesneuvelde militairen. Terwijl hij met de journalist praat, toont hij tientallen portretfoto's van mannen die zijn onderzoeksteam de afgelopen jaren kon identificeren. „Dit zijn de gezichten waar wij het voor doen”, verduidelijkt Jonker. Een van die gezichten is dat van Freddy Harrington, een Britse paardenhandelaar en reservist. Zijn stoffelijke resten werden gevonden tijdens een militaire oefening. Op zijn revers zat een speldje van het dubbelkwartel Excelsior uit Asten. Wellicht was hij door een mortierinslag om het leven gekomen. Het Nederlandse team identificeerde hem aan de hand van een prothese in het gebit. Een neef van het slachtoffer herinnerde zich immers hoe zijn oom die prothese uit zijn mond haalde om hem daarmee te plagen.

Te midden van tientallen beenderen, een roestige karabijn, half vergane schoenen en versleten stukken soldatenkledij, geeft Jonker toe dat hoop en teleurstelling dicht bij elkaar liggen. Hij wijst naar een stel beenderen op een tafel verderop. „Het enige wat we weten, is dat die man hooguit zeventien was toen hij sneuvelde. Tragisch.” Ook met de modernste DNA-technieken is niet iedereen te identificeren. Toch is het volgens hem noodzakelijk dat alles in het werk wordt gesteld om van elke gevonden soldaat zijn naam te achterhalen. „We zijn snel geneigd te denken: ‘De oorlog is al lang voorbij, dus waarom zouden we dat doen?’, maar het is wel iemands geliefde, vader of kameraad die hier voor ons ligt. Niets is voor nabestaanden zo pijnlijk als niet te weten wat er is gebeurd.”

Het Forensisch Psychiatrisch Centrum in Gent, weldra in gebruik. © Kristof Ghyselincx